

تحلیل عوامل مؤثر در توسعه استعداد‌های موفق لیگ دسته اول و دسته دوم فوتسال زنان ایران

عذرا افتخاری^۱، حمیدرضا گوهررستمی^۲، ابوالفضل درویشی^۳

۱. کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی، دانشگاه شمال آمل

۲. استادیار مدیریت ورزشی، دانشگاه گیلان*

۳. دکترای مدیریت ورزشی، دانشگاه مازندران

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۰۸/۲۸

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۰۴/۱۷

چکیده

استعدادها نقشی اساسی در پیشرفت ورزش یک کشور ایفا می‌کنند و توجه به آن‌ها و کشف و توسعه این استعدادها یکی از عوامل اساسی موفقیت در ورزش است. هدف از انجام این پژوهش، تحلیل وضعیت عوامل مؤثر در توسعه استعداد‌های موفق در لیگ دسته اول و دسته دوم فوتسال زنان ایران بود. روش پژوهش از نوع توصیفی-پیمایشی بود. جامعه آماری پژوهش همه بازیکنان لیگ دسته یک و دسته دوی فوتسال زنان ایران (۲۰۲ نفر) در فصل ۹۷-۱۳۹۶ بودند که به صورت کل‌شمار انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسش‌نامه توسعه استعداد موفق مودج (۲۰۱۱) بود که هفت بعد و ۵۱ سؤال داشت. روایی این پرسش‌نامه به تأیید اساتید متخصص تربیت‌بدنی رسید و پایایی آن از طریق آلفای کرونباخ به دست آمد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی و استنباطی (فریدمن) در قالب نرم‌افزارهای آموس نسخه ۲۴ و اس.پی.اس.اس. ۲۲ استفاده شد. یافته‌های پژوهش نشان داد که در بین مؤلفه‌های پژوهش، بعد فرهنگی با بارعاملی ۰/۷۱، بیشترین و حمایت مالی با بارعاملی ۰/۲۸، کمترین تأثیر را بر توسعه استعداد‌های موفق داشتند. به‌طور کلی، براساس نتایج، بازیکنان بااستعداد برای فرایند موفقیت خود در رشته ورزشی بیشتر از همه نیازمند تأثیر و توسعه عوامل فرهنگی هستند و شاید این مسئله به‌عنوان یکی از چالش‌های ورزش زنان در حال حاضر باشد که مدیران ورزش در بخش زنان باید به این نتایج توجه کنند.

واژگان کلیدی: استعدادیابی، فوتسال، توسعه استعداد، زنان

مقدمه

دلایل پرداختن به فعالیتهای ورزشی در دامنه وسیعی از اهداف و انگیزهها قرار می‌گیرد. انسانها برحسب خواستههای متنوع و متفاوتی که دارند، ممکن است به یک فعالیت ورزشی بپردازند که یکی از عوامل ایجاد این تفاوت، استعداد است (خدایاری، رحیم و حضرت پور، ۲۰۱۲). استعداد، توانایی یک فرد در انجام کارها با میانگین بالاتر از حد طبیعی و رسیدن به موفقیت از طریق این توانایی، تعریف شده است (آلویوده، بابالولا و اویسگوان^۱، ۲۰۱۴). یکی از مفاهیم بسیار مهم در ورزشها، فرایند شناسایی استعداد است که به‌ویژه برای کسانی که با ورزشکاران جوان کار می‌کنند، موضوعی جالب است (شیخ، شهبازی، امینی و غلامعلی‌زاده، ۲۰۱۰). از طرف دیگر، شناخت کافی از علوم مختلف ورزش در رسیدن به اوج موفقیت اهمیت بسیاری دارد؛ اما به‌کارگیری این علوم بدون تعیین پیش‌نیازهای اولیه، فرصت به‌کارگیری مفید علوم را محدود می‌کند. با توجه به این مطلب، از جمله وظایف مربیان، غیر از آگاهی از علوم ورزشی و نقش هریک در موفقیت، توانایی در انتخاب نیروی مستعد برای رشته موردنظر است که به گواه بیشتر صاحب‌نظران و متخصصان فن، عاملی بسیار مهم و پیش‌نیاز اولیه و لازم برای موفقیت در ورزش است. بی‌شک، بی‌توجهی به برخی از عوامل یا پیش‌نیازهای اولیه و تعیین‌کننده که با عنوان استعدادیابی مطرح هستند، احتمال موفقیت را ناممکن نمی‌کند؛ اما بی‌تردید محدود و ضعیف خواهد کرد (ابراهیم، حیدری و معمری، ۲۰۰۴). استعدادیابی در ورزش به فرایند شناخت شرکت‌کنندگان فعلی با ظرفیت^۲ برتری در یک ورزش خاص گفته می‌شود و توسعه، استعداد فراهم‌آوردن مناسب‌ترین محیط یادگیری برای تحقق‌بخشیدن به این ظرفیت تعریف شده است (واینز، لنویر، ویلیام و فیلیپارتز^۳، ۲۰۰۸). بسیاری از متخصصان معتقدند که استعدادیابی اولین گام در پرورش قهرمانان است. این افراد اعتقاد دارند که استعدادیابی باعث صرفه‌جویی در زمان، منابع انسانی، مالی و غیره در رسیدن به بهترین عملکرد می‌شود. همچنین، استعدادیابی موجب افزایش کارایی نظام قهرمان‌پروری می‌شود و کار مربی، ورزشکار و مدیر را آسان می‌کند و پشته‌سازی را ممکن می‌کند (گائینی، ۲۰۰۴). امروزه، کشورهای پیشرو در ورزش دنیا به استعدادیابی و توسعه استعداد توجه ویژه‌ای دارند.

کشورهای جهان در حال تلاش برای توسعه ساختارهای شناسایی ورزشکاران با استعداد در سنین پایین هستند. آن‌ها بر قابلیت‌های موجود در افراد خاص و مستعد متمرکز شده‌اند تا میزان پیشرفت آن‌ها را در ورزشی خاص افزایش دهند (دی بوسچر، دی کناپ، وان بوتنبرگ و شیبلی^۴، ۲۰۰۶). شناسایی و

-
1. Alayode
 2. Potential
 3. Vaeyens, Lenoir, Williams & Philippaerts
 4. De Bosscher, De Knop, Van Bottenburg & Shibli

تربیت جوانانی که احتمال موفقیت ورزشی در آینده دارند، مهم است و ذهن پژوهشگران، مربیان، باشگاه‌ها، هیئت‌ها و فدراسیون‌ها را بسیار به خود مشغول کرده است (ریگنایر، سالمدا و راسل^۱، ۱۹۹۳)؛ با این وجود، باید توجه داشت که رسیدن به نخبگی در ورزش از دیدگاه استعدادیابی، فقط به کشف افراد در سنین پایین نیست؛ بلکه هدایت، کنترل و ارزیابی پیوسته افراد مستعد نیز بسیار مهم است (حاجی‌آقاپور، ۲۰۱۶). استعدادیابی یکی از عواملی است که همه ورزش‌ها برای موفقیت به آن نیازمند هستند و در میان آن‌ها، فوتسال علاقه‌مندان فراوانی دارد که فرصت را برای شناسایی استعدادها بیشتر می‌کند.

استعدادیابی و توسعه استعداد موضوعی پیچیده، اما مسئله‌ای مهم در ورزش‌های رقابتی است؛ به ویژه در ورزش‌هایی مانند فوتبال و فوتسال که توانایی شناسایی استعداد، معنای تجاری برای بازیکنان و باشگاه‌ها دارد (ورلیجیک و مالت^۲، ۲۰۰۸). فوتسال، در واقع نسخه‌ی داخل سالن فوتبال است که فیفا آن را اداره می‌کند. این ورزش بسیار هیجان‌انگیز و پرتحرک است که توانسته است در بین سایر ورزش‌ها از جایگاه ویژه‌ای بهره‌مند شود و محبوبیت فراوانی را در سطح جهان به دست آورد (کاستانا، دی‌اوتاویو، ورا و آلوارز^۳، ۲۰۰۹). در فوتبال و فوتسال و سایر ورزش‌ها، استعدادیابی و توسعه استعداد فریندی است که پیوسته در حال تکامل است و توجه تیم‌های پژوهشی زیادی را به خود جلب کرده است (سرانو، شاهیدیان و لیته^۴، ۲۰۱۴). فوتسال نیز مانند فوتبال یکی از ورزش‌های مورد علاقه بسیاری از جوانان و نوجوانان کشور ایران است که روزبه‌روز نیز بر تعداد افراد علاقه‌مند به آن افزوده می‌شود و محبوبیت فراوانی در بین اقشار مختلف کشور دارد. این محبوبیت در بین نوجوانان و جوانان کشور فرصتی به وجود آورده است که با استفاده از آن بتوان استعدادهای فراوانی را شناسایی کرد و سپس، توسعه داد و برای انجام این کار، به توجه ویژه مسئولان و دست‌اندرکاران این ورزش نیاز است. مطالعات داخلی و خارجی زیادی به مباحث مربوط به استعدادیابی و توسعه استعداد پرداخته‌اند؛ ولی در مطالعات داخلی تاکنون توجه کمتری به توسعه استعداد شده است.

در مطالعات انجام‌شده، قاسم‌زاده میرکلایی، رضوی و امیرنژاد (۲۰۱۵) نتیجه گرفتند که عواملی مانند توجه فدراسیون و هیئت‌های دوومیدانی از طریق برگزاری مسابقات منظم در رده‌های پایه، دعوت افراد برتر در اردوهای تیم ملی و همکاری مؤثر با ورزش آموزشگاهی، وجود حامیان مالی، فعال‌تر شدن

-
1. Regnier, Salmelda & Russell
 2. Vrljic & Mallett
 3. Castagna, D'Ottavio, Vera & Álvarez
 4. Serrano, Shahidian & Leite

کمیته‌های استعدادیابی در سطح استان‌ها و شهرستان‌ها، تغییر روند استعدادیابی از شیوه سنتی به نوین و آموزش آن به مربیان، بر پرورش استعداد‌های ورزشکاران دوومیدانی ایران تأثیر دارند. رحمانی، خسروی‌زاده و خلجی (۲۰۱۶) دریافته‌اند که مؤلفه‌های پرورش بلندمدت، شبکه‌های حمایتی، حمایت مالی، محیط حمایتی تلاش‌برانگیز و درک ورزشکار در محیط پرورش استعداد مورد توجه هستند. نظری، یوسفی و عیدی (۲۰۱۶) به مواردی مانند نبود اهداف راهبردی و بلندمدت، روشن نبودن اهداف سیستم استعدادیابی، نبود منابع و تجهیزات کافی و نبود حمایت مالی، به‌عنوان ضعف‌های سیستم توسعه استعداد ایران اشاره کردند. دوستداری، اشرف‌گنجوی و سجادی (۲۰۱۶) نیز برخی از مشکلات استعدادیابی فوتبال را کمبود امکانات مالی و مادی، نداشتن برنامه و اصولی برای استعدادیابی و همکاری نکردن خانواده‌ها می‌دانند. مودج^۱ (۲۰۱۱) در پژوهش خود عوامل توسعه استعداد موفق فوتبال را محیط یادگیری، انگیزه و آرزوها، توسعه فردی، حمایت خانواده، عوامل فرهنگی و نقش مربی برشمرد. مارتینداله، کولینز و آبراهام^۲ (۲۰۰۷) دریافته‌اند که پنج ویژگی اصلی برای سیستم محیطی توسعه استعدادها در ورزش بریتانیا وجود دارند که شامل روش‌ها و اهداف بلندمدت، حمایت و پیام‌های منسجم گسترده، تأکید بر توسعه مناسب و نه موفقیت اولیه، توسعه ادامه‌دار و شخصی شده و توسعه یکپارچه، جامع و سیستماتیک هستند. ولفندن و هالت^۳ (۲۰۰۵) در مطالعه خود نتیجه گرفتند که مواردی مانند حمایت عاطفی، حمایت قابل‌درک (محسوس)، حمایت اطلاعاتی، فداکاری، فشار و رابطه با مربیان، در توسعه استعداد‌های نخبه جوان تنیس تأثیر دارند. وسترمارک^۴ (۲۰۱۶) عوامل محیطی که برای توسعه استعداد در فوتبال زنان سوئد نیاز هستند، شامل فرهنگ جوانان و کشور سوئد، فرهنگ فوتبال، رسانه، شهرداری، مدیریت مدارس، جامعه ورزش محلی، جامعه کسب‌وکار محلی، فدراسیون فوتبال، سیستم آموزشی در محیط کلان و در محیط خرد، مربیان مدرسه و باشگاه، مدیران باشگاه و نیز رابطه با تیم‌ها و باشگاه‌های دیگر، مدرسه، خانواده و دوستان در نظر گرفتند. لارسن، آفرمان، هنریکسن و کریستنسن^۵ (۲۰۱۳) ویژگی‌های توسعه استعداد‌های باشگاه فوتبال آی.جی. اف^۶ دانمارک را مواردی مانند وجود روابط نزدیک، حمایت از اهداف ورزشی با محیطی گسترده‌تر، حمایت از توسعه مهارت‌های روانی (مانند ایجاد خودآگاهی، نظم و انضباط، خودسازمان‌دهی، مدیریت فرایندها و عملکرد و مهارت‌های اجتماعی)، آموزش‌های متنوع، تمرکز بر توسعه بلندمدت، فرهنگ سازمانی قوی و منسجم و یکپارچه‌سازی تلاش برشمردند. همچنین، آن‌ها

-
1. Mudege
 2. Martindale, Collins & Abraham
 3. Wolfenden & Holt
 4. Westermarck
 5. Larsen
 6. AGF

نتیجه گرفتند که عوامل محیطی مؤثر در توسعه استعداد شامل ارتباط بین بازیکنان و کارکنان باشگاه و حمایت خانواده و بازیکنان دیگر است. هاموند^۱ (۲۰۰۱) از عوامل مؤثر در استعدادپروری فوتبال هند را وجود یک برنامه همه‌جانبه، مربیان باکیفیت، سرمایه‌گذاری مالی، حمایت معنوی، آموزشی و رفاهی بازیکنان و استفاده از علوم جدید ورزشی برشمردند. میلز، بوت، ماینارد و هاروود^۲ (۲۰۱۲) عوامل مؤثر در توسعه بازیکن نخبه فوتبال را عوامل محیطی (تأثیرگذاری دیگران مانند مربیان، خانواده و دوستان و تدارکات)، اعتمادبه‌نفس، خودآگاهی، رقابت‌پذیری و تیم‌گرایی، وجود میل و اشتیاق، اخلاق، هوش ورزشی و شایستگی اجتماعی و عاطفی در نظر گرفتند. همچنین فایت‌تینگر^۳ (۲۰۱۵) نتیجه گرفتند که شاخص‌های روانی توسعه استعدادها، مقابله با استرس، انگیزه پیشرفت، کنترل انتظارات، توانایی‌های فکری و خلاقیت، شایستگی اجتماعی، تمرین‌پذیری، ارتباط با مربی، شرایط تمرین، محیط یادگیری و محیط خانواده هستند.

بنابر آنچه بیان شد، مبحث انتخاب و توسعه استعداد، جزء تکمیل‌کننده فرایند استعدادیابی محسوب می‌شود که در این پژوهش نیز به بررسی و اولویت‌بندی عوامل مؤثر در توسعه استعدادها موفق در فوتسال زنان در کشور پرداخته شده است. ورزش زنان همواره از جنبه‌های مختلف مطالعه و بررسی شده است؛ اما در کشور ایران هنوز به‌عنوان یک حوزه مطالعاتی، به پویایی لازم نرسیده است و تمامی پژوهش‌های حاضر در داخل کشور به‌دنبال معرفی شاخص‌های استعدادیابی، آن هم در بخش ورزش مردان بوده‌اند. از طرف دیگر، مشکلات فراوان در حیطه فوتسال بانوان شامل محدودیت‌های حضور آن‌ها، کمبود امکانات، نبود حمایت مالی بخش‌های دولتی و خصوصی و تمایل نداشتن برخی از خانواده‌ها باعث شده‌اند که تعداد زیادی از بانوان نتوانند به این ورزش روی آورند و به‌همین دلیل، کشف و شناسایی استعداد نیز با محدودیت مواجه می‌شود و به‌خوبی نمی‌توان استعدادها بالقوه کشور را در این حوزه شناسایی کرد. همچنین، اهمیت و لزوم پرداختن به عوامل مؤثر در توسعه ورزش گروهی و قهرمانی زنان و انجام‌دادن مطالعات تخصصی در این زمینه، ضرورت انجام پژوهش حاضر را بیش‌ازپیش آشکار می‌کند. کسب عناوین مطلوب در مجامع بین‌المللی توسط بانوان فوتسالیست در چهار سال اخیر، پژوهشگران را بر آن داشت تا به‌دنبال یافتن پاسخ برای این سؤال باشند که چه عواملی در ایجاد و توسعه یک استعداد موفق مؤثر هستند؟ همچنین، اهمیت هر یک از این عوامل را از دیدگاه بازیکنان به‌عنوان هسته اصلی ورزش، بررسی کنند؛ بنابراین، پژوهش حاضر برای نخستین

-
1. Hammond
 2. Mills
 3. Feichtinger

بار به طور اختصاصی و با هدفی ویژه، به دنبال بررسی و اولویت بندی عوامل مؤثر در توسعه استعداد های موفق فوتسال زنان در ایران است. انجام این پژوهش از این جهت توجیه شدنی بود که تاکنون پژوهشی در زمینه بررسی و اولویت بندی عوامل مؤثر در توسعه استعداد های موفق انجام نشده است. همچنین، استفاده از نتایج این پژوهش می تواند از هدر رفتن وقت، هزینه، انرژی و استعدادها جلوگیری کند و باعث شکوفایی و پرورش استعداد های بیشتری در فوتسال بانوان و در نتیجه، باعث رونق یافتن فوتسال بانوان کشور شود.

روش شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر از نوع توصیفی-پیمایشی است که به شکل میدانی انجام شد و از نوع پژوهش های کاربردی نیز است. جامعه آماری این پژوهش، بازیکنان لیگ دسته یک و دسته دوی فوتسال بانوان ایران بودند که طبق آمار اعلام شده توسط فدراسیون فوتبال کشور، تعداد آنان ۱۲۰ نفر در لیگ دسته یک و ۸۲ نفر در لیگ دسته دو در فصل ۹۷-۱۳۹۶ بود. نمونه گیری به صورت تمام شمار انجام شد و ۱۰۰ درصد پرسش نامه ها برگشت داده شدند. ابزار اندازه گیری، پرسش نامه «عوامل توسعه استعداد موفق» برگرفته از پایان نامه مودج (۲۰۱۱) بود که بعد از ترجمه و بومی سازی، پرسش نامه توزیع شد. برای بومی سازی ابزار، ابتدا اصل پرسش نامه مودج (۲۰۱۱) ترجمه شد و با توجه به شرایط ورزش کشور، برخی اصلاحات در نگارش آن انجام شدند. سپس، روایی و پایایی آن بر طبق توضیحات داده شده در روش شناسی پژوهش انجام شد. تعداد سؤال ها هیچ تغییری نکرد؛ اما ادبیات و نگارش سؤال ها تغییر داده شد. این پرسش نامه دارای هفت بعد و ۵۱ سؤال شامل محیط تمرین و مسابقه (هفت سؤال)، انگیزه و آرمان ها (شش سؤال)، توسعه فردی (پنج سؤال)، حمایت خانواده (۱۰ سؤال)، عوامل فرهنگی (هفت سؤال)، حمایت مالی (هشت سؤال) و نقش مربی (هشت سؤال) بود. ابزار گردآوری داده ها با نظر اساتید دانشگاهی و صاحب نظران فوتسال کشور، از جمله سرمربیان تیم های ملی نوجوانان، جوانان و بزرگسالان تعیین روایی شد. پایایی پرسش نامه به وسیله آزمون آلفای کرونباخ محاسبه شد که در جدول شماره چهار به آن اشاره شده است. برای تجزیه و تحلیل داده های پژوهش از آمار توصیفی (فراوانی و درصد فراوانی)، آمار استنباطی (آزمون فریدمن) و نرم افزار اس.پی.اس.اس.^۱ نسخه ۲۳ و همچنین، برای بررسی روایی سازه و ارائه مدل های اندازه گیری متغیرهای پژوهش از نرم افزار آموس^۲ نسخه ۲۴ استفاده شد.

1. SPSS
2. AMOS

همان‌طور که جدول شماره یک نشان می‌دهد، اندازه نمونه برای عاملی شدن کفایت می‌کند. مقدار آماره کی.ام.ا. برابر با $0/78$ به دست آمده است و در سطح قابل قبولی است و نشان می‌دهد که داده‌ها از قابلیت لازم برای تحلیل عاملی شدن برخوردارند. از طرفی، سطح معناداری نیز $Sig = 0/001$ محاسبه شده است که نشان‌دهنده توانایی عاملی بودن داده‌ها از سوی آماره بارتلت است؛ بدین ترتیب، سؤال‌های مطرح شده در پرسش‌نامه می‌توانند متغیرهایی باشند که عوامل مورد نظر را به خوبی می‌سنجند و آن‌ها را شناسایی می‌کنند؛ بنابراین، استفاده از تحلیل عاملی برای شناسایی ساختار مجاز است.

جدول ۱- مقدار آماری کی.ام.ا.

مقدار آماری کی.ام.ا.	$0/78$
کای دو	$40.42/30.7$
نتایج آزمون بارتلت	10.81
سطح معناداری	$0/001$

نتایج

در جدول شماره دو، نتایج یافته‌های جمعیت‌شناختی پاسخ‌دهندگان آمده است. همان‌طور که در جدول شماره دو مشاهده می‌شود، بیشترین تعداد در طبقه سنی ۲۱ تا ۲۵ سال (۹۲ نفر) هستند؛ سابقه شش تا ۱۰ سال (۱۴۱ نفر) دارند؛ تعداد دوره‌های حضور آن‌ها در لیگ به مدت پنج سال و کمتر (۱۰۰ نفر) است و بدون مقام‌های اول تا سوم (۶۱ نفر) هستند.

جدول ۲- توصیف ویژگی‌های جمعیت‌شناختی پاسخ‌دهندگان

متغیر	طبقه	فراوانی (نفر)	درصد فراوانی
سن	۲۰ سال و کمتر	۵۷	۲۸/۲
	۲۱ تا ۲۵ سال	۹۲	۴۵/۵
	۲۶ سال و بیشتر	۵۳	۲۶/۲
سابقه	پنج سال و کمتر	۶۱	۳۰/۲
	شش تا ۱۰ سال	۱۴۱	۶۹/۸
تعداد دوره‌های حضور در لیگ	پنج سال و کمتر	۱۰۰	۴۹/۵
	شش تا ۱۰ بار	۵۱	۲۵/۲
	۱۱ تا ۱۵ بار	۱۸	۸/۹
	بیشتر از ۱۵ بار	۳۳	۱۶/۳
بهترین مقام	قهرمان	۶۸	۳۳/۷
	نائب‌قهرمان	۲۳	۱۱/۴
	سوم	۵۰	۲۴/۸
	هیچ‌کدام	۶۱	۳۰/۲
جمع کل		۲۰۲	۱۰۰

با توجه به جدول شماره سه و سطح معناداری به دست آمده در آزمون کلموگروف-اسمیرنوف^۱، تمام ابعاد پژوهش از سطح معناداری قابل‌قبولی (بزرگ‌تر از ۰/۰۵) برخوردارند؛ در نتیجه، داده‌ها از توزیع طبیعی برخوردارند.

جدول ۳- مقدار کلموگروف-اسمیرنوف ابعاد

ابعاد	آماره Z	سطح معناداری	وضعیت
محیط تمرین و مسابقه	۰/۹۷۶	۰/۲۹۶	طبیعی
انگیزه و آرمان	۰/۸۳۳	۰/۴۹۲	طبیعی
توسعه فردی	۰/۷۹۵	۰/۵۵۱	طبیعی
حمایت خانواده	۰/۹۳۸	۰/۳۴۳	طبیعی
عوامل فرهنگی	۰/۸۸۸	۰/۴۱	طبیعی
حمایت مالی	۰/۹۸۸	۰/۲۸۳	طبیعی
نقش مربی	۰/۹۱۶	۰/۲۹۷	طبیعی

1. Kolmogorov-Smirnov Test

همان‌طور که در جدول شماره چهار مشاهده می‌شود، مقدار آلفای کرونباخ ابعاد پژوهش بیشتر از $0/7$ است و از سطح قابل قبولی برخوردار است. همچنین، نتایج نشان می‌دهد که برای هر بعد CR $AVE > 0/5$ و $AVE > 0/5$ است و در نتیجه، ابعاد از روایی همگرا برخوردارند. علاوه بر این، چون برای هر خرده‌مقیاس $MSV < AVE$ و $ASV < AVE$ است، روایی واگرایی ابعاد نیز مطلوب است.

جدول ۴- مقدار آلفای کرونباخ و شاخص‌های روایی سازه ابعاد پژوهش

ابعاد	مقدار آلفای کرونباخ	میانگین واریانس استخراج شده ^۱	پایایی مرکب ^۲	حداکثر واریانس مشترک ^۳	متوسط واریانس مشترک ^۴
محیط تمرین و مسابقه	۰/۷۵	۰/۵۱	۰/۸۳	۰/۰۴	۰/۰۲
انگیزه و آرمان	۰/۷۰	۰/۵۴	۰/۶۷	۰/۰۴	۰/۰۲
توسعه فردی	۰/۷۱	۰/۵۳	۰/۶۵	۰/۰۳	۰/۰۰۱
حمایت خانواده	۰/۸۴	۰/۶۰	۰/۸۵	۰/۰۲	۰/۰۰۱
عوامل فرهنگی	۰/۷۸	۰/۵۲	۰/۶۲	۰/۰۳	۰/۰۱
حمایت مالی	۰/۸۲	۰/۵۰	۰/۶۸	۰/۰۴	۰/۰۲
نقش مربی	۰/۸۶	۰/۵۵	۰/۵۹	۰/۰۳	۰/۰۱

در این بخش، نتایج و مدل تحلیل عاملی مرتبه اول و شاخص‌های برازش مربوط به عوامل مؤثر در توسعه استعداد موفق فوتسال ارائه شده‌اند.

همان‌طور که در شکل شماره یک و جدول شماره پنج مشاهده می‌شود، تحلیل عاملی ابعاد و زیرمؤلفه‌های عوامل مؤثر در توسعه استعداد موفق در فوتسال زنان آورده شده است. با توجه به بارهای عاملی و عدد معناداری تی، سؤال‌های پنجم و ششم مربوط به بعد انگیزه و آرمان با بارعاملی $0/26$ و سؤال یک در بعد عوامل فرهنگی با بار عاملی $0/13$ ، به دلیل داشتن بار عاملی کمتر از $0/3$ و نداشتن تی قابل قبول در سطح $P \leq 0/05$ ، از بین عوامل حذف شدند.

1. Average Variance Extracted (AVE)
2. Composite Reliability (CR)
3. Maximum Shared Variance (MSV)
4. Average Shared Variance (ASV)

جدول ۵- نتایج تحلیل عاملی سؤال‌های پرسش‌نامه

نتیجه	ارزش تی	بار عاملی	ابعاد و گویه‌ها
تأیید	۸/۷۴	۰/۷۱	در تیم، امکانات تمرینی خوبی مانند زمین‌های تمرین و رختکن وجود داشتند.
تأیید	۹/۳۰	۰/۷۷	همیشه تجهیزات تمرینی مناسب مانند توپ و مخروط در تمرین‌ها وجود داشتند.
تأیید	۹/۱۱	۰/۷۵	به‌عنوان یک بازیکن فوتسال، امکان دسترسی به کارکنانی مانند فیزیوتراپ‌ها، روان‌شناس و مربی تغذیه برایم مهیا بود.
تأیید	۸/۹۳	۰/۷۳	زمانی که من در تیم‌های فوتسال بازی می‌کردم، تمام جنبه‌های تمرینی از جمله رژیم غذایی و سلامت عمومی‌ام تحت نظر قرار می‌گرفت.
تأیید	۴/۹۲	۰/۳۹	من به‌طور منظم در مسابقات لیگ سازمان‌یافته به‌عنوان یک بازیکن فوتسال مشارکت می‌کردم.
تأیید	۵/۴۲	۰/۴۲	من گاهی اوقات در گروه‌های سنی بالاتر بازی می‌کردم؛ به‌طوری که می‌توانستم شرایط رقابت بالاتری را تجربه کنم.
تأیید	۱/۰۰	۰/۶۸	در باشگاه فوتسال من، بهترین امکانات برای تیم‌ها در رده‌های سنی پایین‌تر مهیا می‌شد.
تأیید	۳/۱۶	۰/۷۶	در باشگاه‌هایی که بازی می‌کردم، همیشه برای بهبود عملکردم تلاش می‌کردم.
تأیید	۳/۰۶	۰/۶۶	زمانی که من بازی فوتسال را شروع کردم، انگیزه و علاقه بسیار زیادی داشتم.
تأیید	۳/۱۴	۰/۶۷	به‌عنوان بازیکن جوان فوتسال، اهداف مشخصی را که می‌توان از طریق فوتسال به آن‌ها برسم، داشتم.
تأیید	۲/۷۶	۰/۳۸	در رقابت‌های فوتسال، بیشتر نگران بهبود و پیشرفت شخصی بودم تا برد تیم.
تأیید نشده	۲/۴۵	۰/۲۶	در سنین جوانی، برایم فوتبالیست حرفه‌ای شدن یک رؤیا بود.
تأیید نشده	۱/۰۰	۰/۲۶	پاداش‌های مالی در بازی فوتسال موجب پیشرفت زندگی حرفه‌ای من شدند.

محیط تمرین و مسابقه

انگیزه و آرمان‌ها

ادامه جدول ۵- نتایج تحلیل عاملی سؤال‌های پرسش‌نامه

نتیجه	ارزش تی	بار عاملی	ابعاد و گویه‌ها	
تأیید	۵/۶۰	۰/۶۲	توسعه مهارت‌های شخصی‌ام مانند مدیریت زمان و رهبری، در نتیجه بازی فوتسال حاصل شد.	توسعه فردی
تأیید	۴/۷۷	۰/۴۸	به‌عنوان یک بازیکن جوان، تیمم اهداف روشنی را که من به دنبال آن بودم، داشت.	
تأیید	۵/۴۵	۰/۶۴	موفقیت در فوتسال را به دلیل اراده‌ای که داشتم، به دست آوردم.	
تأیید	۴/۰۵	۰/۳۸	من به همان اندازه که به مدرسه متعهد بودم، به فوتسال نیز متعهد بودم.	
تأیید	۱/۰۰	۰/۴۹	در نتیجه حضور من در فوتسال، بلوغ ذهنی من از همسالانم بیشتر شده است.	
تأیید	۶/۷۱	۰/۷۱	خانواده‌ام مرا به بازی فوتسال در سنین جوانی تشویق کردند.	خانواده
تأیید	۶/۵۱	۰/۶۸	خانواده‌ام تجهیزات و حمایت مالی لازم را برای شرکت در بازی فوتسال فراهم می‌کردند.	
تأیید	۴/۵۴	۰/۳۹	وقتی در سنین پایین‌تر فوتسال بازی می‌کردم، خواهر یا برادرم هم ورزش فوتسال بازی می‌کردند.	
تأیید	۵/۵۱	۰/۵۱	حداقل یکی از اعضای خانواده من به‌طور منظم در مسابقات من حضور داشتند.	
تأیید	۶/۴۳	۰/۶۴	اعضای خانواده‌ام به من اعتماد داشتند که ظرفیت‌های لازم به‌عنوان بازیکن حرفه‌ای را دارم.	
تأیید	۴/۹۹	۰/۴۵	وقتی من حس پیشرفت برای تبدیل شدن به یک بازیکن حرفه‌ای فوتسال را از دست می‌دهم، این ناامیدی را با یکی از اعضای خانواده‌ام در میان می‌گذارم.	
تأیید	۶/۷۹	۰/۷۲	در خانواده‌ام حس فداکاری برای زندگی حرفه‌ای من در فوتسال وجود داشت و دارد.	
تأیید	۶/۹۵	۰/۷۶	همیشه خانواده‌ام برای تصمیم‌گیری در زندگی حرفه‌ای‌ام، مشورت‌های لازم را به من می‌دادند.	
تأیید	۶/۲۱	۰/۶۱	خانواده‌ام همیشه در مواقع نیاز مراقبت‌های لازم را از من به‌عمل می‌آورند.	
تأیید	۱/۰۰	۰/۵۱	من در حال حاضر از رابطه خوب با خانواده‌ام لذت می‌برم.	

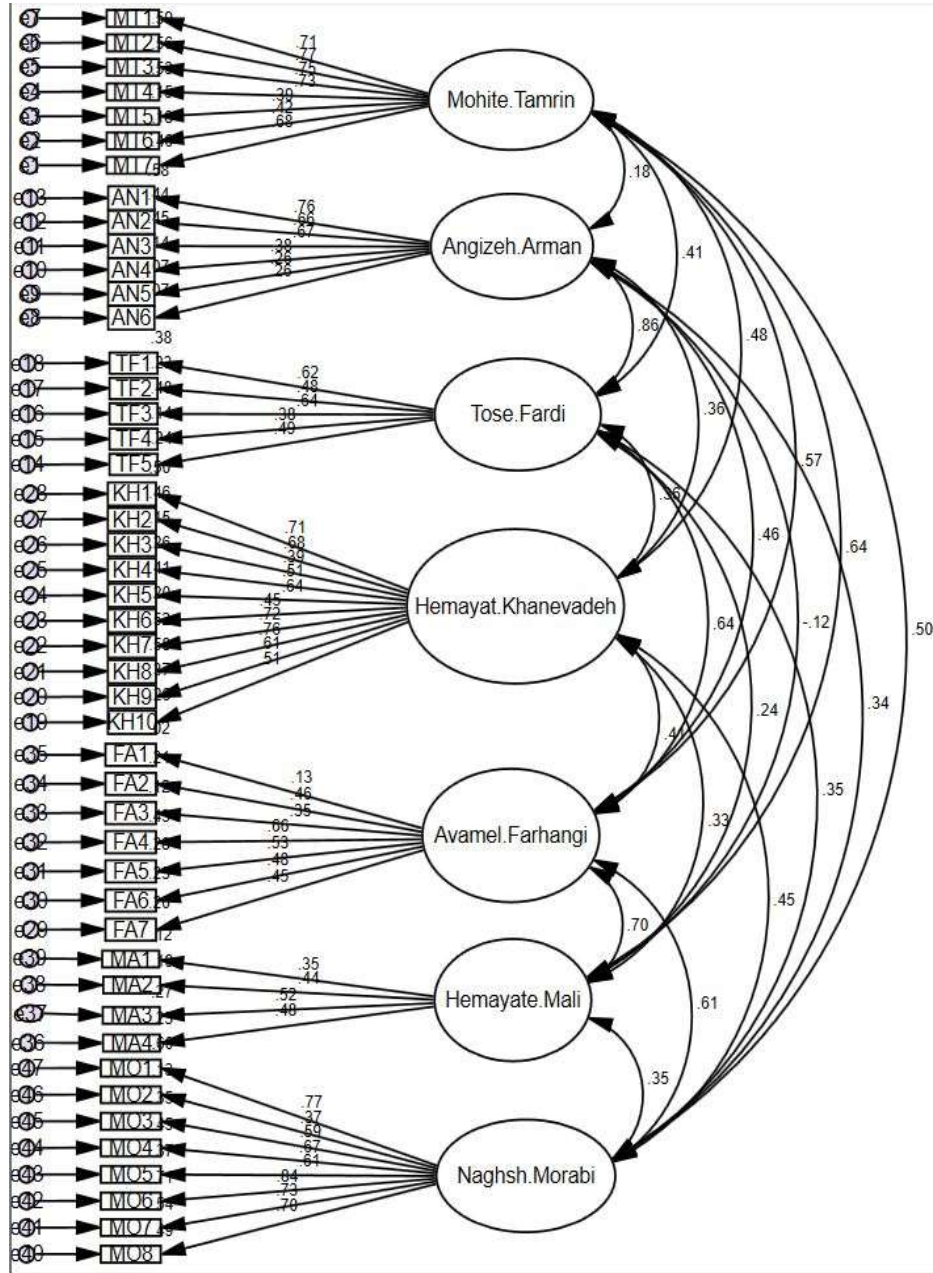
ادامه جدول ۵- نتایج تحلیل عاملی سؤال‌های پرسش‌نامه

ابعاد و گویه‌ها	بار عاملی	ارزش تی	نتیجه
FA1	۰/۱۳	۱/۵۲	تأیید نشده
FA2	۰/۴۶	۴/۴۳	تأیید
FA3	۰/۳۵	۳/۶۵	تأیید
FA4	۰/۶۶	۵/۰۰	تأیید
FA5	۰/۵۳	۴/۶۱	تأیید
FA6	۰/۴۸	۴/۳۵	تأیید
FA7	۰/۴۵	۱/۰۰	تأیید
MA1	۰/۳۵	۲/۹۷	تأیید
MA2	۰/۴۴	۳/۰۹	تأیید
MA3	۰/۵۲	۳/۲۱	تأیید
MA4	۰/۴۸	۱/۰۰	تأیید
MO1	۰/۷۷	۹/۸۸	تأیید
MO2	۰/۳۷	۴/۸۵	تأیید
MO3	۰/۵۹	۷/۷۹	تأیید
MO4	۰/۶۷	۸/۷۹	تأیید
MO5	۰/۶۱	۷/۹۳	تأیید
MO6	۰/۸۴	۱۱/۰۵	تأیید
MO7	۰/۷۳	۹/۶۵	تأیید
MO8	۰/۷۰	۱/۰۰	تأیید

فوتسال

مدیریت تیم

مربی

شکل ۱- تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول عوامل مؤثر در توسعه استعداد موفق فوتسال

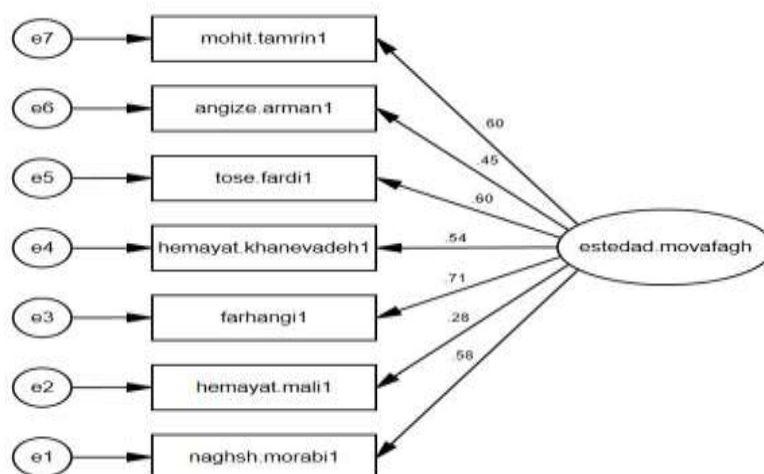
با توجه به اطلاعات جدول شماره شش، شاخص‌های مدل برازش مناسبی را نشان می‌دهند. شاخص برازش هنجار شده^۱ برابر با ۰/۹۶، شاخص برازش تطبیقی^۲ برابر با ۰/۹۲۱، شاخص برازش افزایشی^۳ برابر با ۰/۹۳۷، شاخص نیکویی برازش^۴ برابر با ۰/۹۴۵، شاخص نیکویی برازش تعدیل یافته^۵ برابر با ۰/۹۲۵، ریشه میانگین مربعات خطای برآورد^۶ برابر با ۰/۰۹۶ و شاخص کای اسکوتر بهنجار شده به درجه آزادی^۷ برابر با ۲/۸۶ هستند که همگی نشان‌دهنده برازش مطلوب و تأیید مدل پژوهش می‌باشند.

جدول ۶- شاخص‌های برازش مدل تحلیل عاملی مرتبه اول

شاخص‌های برازش	گویه‌ها
شاخص نیکویی برازش	۰/۹۴۵
شاخص نیکویی برازش تعدیل یافته	۰/۹۲۵
شاخص برازش هنجار شده	۰/۹۶
شاخص برازش افزایشی	۰/۹۳۷
کای اسکوتر بهنجار شده	۲/۸۶
شاخص برازش تطبیقی	۰/۹۲۱
ریشه میانگین مربعات خطای برآورد	۰/۰۹۶

در این بخش، مدل تحلیل عاملی مرتبه دوم و شاخص‌های برازش مربوط به ابعاد مؤثر در توسعه استعداد موفق فوتسال ارائه شده‌اند. همان‌گونه که در تحلیل عاملی مرتبه دوم ملاحظه می‌شود (شکل شماره دو)، در بین ابعاد توسعه استعداد موفق در فوتسال زنان، به ترتیب ابعاد عوامل فرهنگی با بار عاملی ۰/۷۱، توسعه فردی و محیط تمرین و مسابقه با بار عاملی ۰/۶۰، نقش مربی با بار عاملی ۰/۵۸، حمایت خانواده با بار عاملی ۰/۵۴، انگیزه و آرمان با بار عاملی ۰/۴۵ و حمایت مالی با بار عاملی ۰/۲۸، بیشترین اهمیت را در توسعه استعداد موفق دارند.

1. Normed Fit Index (NFI)
2. Comparative Fit index (CFI)
3. Incremental Fit Index (IFI)
4. Goodness of Fit Index (GFI)
5. Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI)
6. Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)
7. Normed Chi-Square (CMIN/df)

شکل ۲- تحلیل عاملی تأییدی مرتبه دوم

با توجه به اطلاعات جدول شماره هفت، شاخص‌های مدل برازش مناسبی را نشان می‌دهند. شاخص برازش هنجار شده برابر با ۰/۸۶۴، شاخص برازش تطبیقی برابر با ۰/۹۰۸، شاخص برازش افزایشی برابر با ۰/۹۱۱، شاخص نیکویی برازش برابر با ۰/۹۵۳، شاخص نیکویی برازش تعدیل یافته برابر با ۰/۹۰۶، ریشه میانگین مربعات خطای برآورد برابر با ۰/۰۹ و شاخص کای اسکوئر بهنجار شده به درجه آزادی برابر با ۲/۶۷ هستند که همگی نشان‌دهنده برازش مطلوب و تأیید مدل پژوهش می‌باشند.

جدول ۷- شاخص‌های برازش مدل تحلیل عاملی مرتبه دوم

شاخص‌های برازش	گویه‌ها
شاخص نیکویی برازش	۰/۹۵۳
شاخص نیکویی برازش تعدیل یافته	۰/۹۰۶
شاخص برازش هنجار شده	۰/۸۶۴
شاخص برازش افزایشی	۰/۹۱۱
کای اسکوئر بهنجار شده	۲/۶۷
شاخص برازش تطبیقی	۰/۹۰۸
ریشه میانگین مربعات خطای برآورد	۰/۰۹

بحث و نتیجه‌گیری

عملکرد برتر بازیکنان فوتسال در سطوح حرفه‌ای تنها می‌تواند با کشف استعداد، رشد و توسعه توانایی‌های بالقوه بازیکنان در سنین پایه به‌تکامل برسد. درحقیقت، کشف بازیکنان در فوتبال مرحله اول فرایند پرورش است. این فرایند با رشد مهارت‌های ذاتی و اکتسابی بازیکنان در آکادمی‌ها ادامه می‌یابد و با حرفه‌ای شدن بازیکنان در باشگاه‌ها تکامل می‌یابد (ریلی و ویلیامز، ۲۰۰۰). پژوهش‌ها نشان دادند که افراد برای رسیدن به اوج موفقیت و نخبه‌شدن، به ۱۰ هزار ساعت تمرین و ۱۰ سال فرصت نیاز دارند (غفوری، ۲۰۰۳). از آنجایی که بازیکنان تقریباً به ۱۰ سال فرصت زمانی برای رسیدن به سطح نخبگی احتیاج دارند، باید در سنین پایین شناخته شوند و در روند پرورش استعدادها قرار گیرند. نتایج به‌دست‌آمده نشان می‌دهد که مهم‌ترین عوامل مؤثر در توسعه استعدادهای موفق در ابعاد موردبررسی این پژوهش، به‌ترتیب عوامل فرهنگی، محیط تمرین و مسابقه، توسعه فردی، نقش مربی، حمایت خانواده، انگیزه و آرمان و نیز حمایت مالی هستند.

طبق یافته‌های این پژوهش، بعد عوامل فرهنگی با بار عاملی ۰/۷۱ دارای بیشترین اهمیت در توسعه استعداد موفق است. محبوبیت فوتسال به‌سرعت درحال‌رشد در سرتاسر جهان است و علاوه‌بر عموم مردم، امروزه رسانه‌های زیادی به این ورزش می‌پردازند (بردجو دل فرنسو، ۲۰۱۴) و بیش از ۱۲ میلیون بازیکن در ۱۰۰ کشور جهان وجود دارند (بیتو، کوراتلا و شنا، ۲۰۱۶). درحال حاضر، فوتسال یکی از ورزش‌های موفق ایران است که در آسیا درمیان سایر کشورها در بالاترین جایگاه قرار دارد و در سطح جهان نیز دارای قدرت زیادی است و نتایج قابل‌قبولی را کسب کرده است. همین موفقیت فوتسال در عرصه‌های آسیایی و جهانی باعث افزایش توجه به آن و افزایش محبوبیت این ورزش شده است. محبوبیت فوتسال در ایران باعث شده است که کودکان، نوجوانان و جوانان بسیاری به این ورزش علاقه‌مند شوند و زمان زیادی از وقت خود را صرف این ورزش کنند که این مورد یکی از فرصت‌های مهم برای شناسایی استعدادهای در این ورزش و توسعه آن‌ها در ادامه روند پیشرفت افراد است. طبق نتیجه این پژوهش، محبوبیت فوتسال یکی از عواملی است که می‌تواند نقش مهمی در توسعه استعدادهای موفق داشته باشد. محبوبیت فوتسال برای استعدادهای یک انگیزه به‌شمار می‌رود؛ چراکه، با پیشرفت در این ورزش، استعدادهای می‌توانند در رسانه‌ها، بین دوستان، خانواده و کشور مورد توجه قرار گیرند.

-
1. Reilly & Williams
 2. Berdejo-Del-Fresno
 3. Beato, Coratella & Schena

بعد محیط تمرینی و مسابقه با بار عاملی ۰/۶۰، رتبه دوم اهمیت را در بین ابعاد توسعه استعداد موفق دارد که این یافته با نتایج پژوهش مودج (۲۰۱۱) همسو است. هالت^۱ (۲۰۰۲) دریافت که یکی از راهکارهای کشور کانادا برای پرورش استعداد، قراردادن استعدادها در معرض مسابقات است. قرارگرفتن منظم در محیط مسابقه یکی از عوامل مهم برای توسعه و پیشرفت هر استعدادی است و این شرکت منظم در مسابقات باعث ایجاد تجربه و اعتمادبه‌نفس بیشتر برای بازیکن و کاهش استرس او می‌شود؛ همچنان که در بسیاری از پژوهش‌ها، یکی از عوامل روانی مؤثر در توسعه استعداد، کنترل استرس و داشتن اعتمادبه‌نفس است (ویلیامز و ریلی^۲، ۲۰۰۰؛ میلز^۳ و همکاران، ۲۰۱۲؛ فایت‌تینگر^۴، ۲۰۱۵؛ میتچل^۵، ۲۰۱۶) که یکی از راه‌های کنترل و کاهش استرس، قرارگرفتن در مسابقات است. محیط تمرین و مسابقه از ملزوم‌های همه رشته‌های ورزشی از جمله فوتسال است. در محیط تمرین باید شرایط لازم از لحاظ زیرساخت، تجهیزات و لوازم، زمین تمرین، مربیان با دانش و سایر موارد وجود داشته باشد تا بازیکنان آماده حضور در مسابقات شوند. در واقع، محیط تمرین باید به گونه‌ای باشد که استعدادها را چه از لحاظ جسمی و چه از لحاظ روحی آماده حضور در مسابقات مختلف کند؛ بنابراین، در صورتی که شرایط لازم برای توسعه استعدادها در تمرین‌ها فراهم شود، می‌توان انتظار داشت که استعدادها در محیط مسابقه نیز کارایی لازم را داشته باشند.

بعد توسعه فردی نیز دارای رتبه دوم اهمیت با بارعاملی ۰/۶۰، در توسعه استعداد موفق است که این یافته با نتایج پژوهش‌های مودج (۲۰۱۱)، میلز و همکاران (۲۰۱۲)، لارسن و همکاران (۲۰۱۳) و فایت‌تینگر (۲۰۱۵) همسو است. سجادی، صفری، ساعت‌چیان و رسولی (۲۰۱۳) نیز عوامل موفقیت ورزشکاران در بازی‌های آسیایی گوانجو را تلاش و انگیزه فردی آن‌ها و روحیه خودباروری در ورزشکاران برشمردند. توسعه فردی استعدادها یکی از عوامل اساسی در پیشرفت ورزشکاران است و در واقع، باید آن‌ها را به جایگاهی برساند که پشتکار و اراده فراوانی در خود ایجاد کنند و برای رسیدن به هدف و سکوی قهرمانی از هیچ تلاشی دست برندارند. بدون شک، در موفقیت یک ورزشکار نمی‌توان عامل اراده و تلاش خود فرد را نادیده گرفت و قطعاً یکی از عوامل مؤثر در توسعه استعدادها موفق در ورزش فوتسال نیز وجود اراده در فرد است. وجود اراده در فرد موجب تلاش و سخت‌کوشی او برای پیشرفت و رسیدن به موفقیت می‌شود. افرادی که دارای اراده، تلاش و سخت‌کوشی هستند، برای

-
1. Holt
 2. Williams & Reilly
 3. Mills
 4. Feichtinger
 5. Mitchell

رسیدن به هدف خود متعهدترند و خود را وقف هدفشان می‌کنند. چنین افرادی احساس می‌کنند که بر اوضاع مسلط هستند و خودشان تعیین‌کننده هستند و تغییرات روی داده در زندگی را چالش‌ها و فرصت‌هایی برای رشد و پیشرفت می‌دانند و نه محدودیت و تهدید (بشارت، ۲۰۰۵). درمیان عوامل مؤثر در موفقیت بازیکنان، یکی از عواملی که نقش بسیار مهمی ایفا می‌کند، اراده خود فرد است. اراده نیز یک نیروی درونی فرد است و افراد باید این عامل مهم را در رسیدن به موفقیت در خود ایجاد کنند. پیش‌بینی موانع درون‌فردی و برنامه‌ریزی برای رفع آن‌ها، تقویت اراده و خودباوری را به‌همراه دارد؛ بنابراین، پیشنهاد می‌شود ورزشکار با کشف و تقویت استعدادهای درونی خود، با یادداشت کردن برنامه‌ها و اولویت‌بندی کارهای روزانه که سبب افزایش اراده می‌شوند، استعدادهای خود را شکوفا و تقویت کند. همچنین، مربیان و نزدیکان ورزشکار با در نظر گرفتن پاداش‌هایی هرچند کوچک برای پیشرفت‌های بازیکنان و فرزندان خود و با به‌کارگیری مهارت‌های روان‌شناسی در جهت بهبود کارایی و دیگر عوامل رشدی و اجتماعی مؤثر در مشارکت ورزشی آن‌ها، گام بردارند.

بعد نقش مربی با بارعاملی ۰/۵۸، دارای رتبه سوم اهمیت در توسعه استعداد موفق است. هاموند (۲۰۰۱) و فایب‌تینگر (۲۰۱۵) نیز نقش مربیان و شرایط تمرین را از عوامل مؤثر در توسعه استعداد برشمردند. قاسم‌زاده میرکلایی و همکاران (۲۰۱۵) نتیجه گرفتند که یکی از عوامل مؤثر در توسعه استعدادها دوومیدانی، نقش مربیان در این امر است. وسترمارک (۲۰۱۶) یکی از عوامل محیطی تأثیرگذار بر توسعه استعداد در فوتبال زنان را سیستم آموزشی در باشگاه برشمرد. ووسو^۱ (۲۰۱۳) اعتقاد دارد که برای توسعه استعداد در سنین شش تا ۱۰ سال باید از فضای تمرینی سرگرم‌کننده و با سازمان‌دهی کمتر استفاده کرد. مربیگری شامل هدایت و رهبری ورزشکاران به یادگیری و آموزش‌های فنی، تاکتیکی و مهارت‌های زندگی از جمله هماهنگی و راهنمایی ورزشکاران در اجرای این مهارت‌ها است. یکی از منابع انسانی مهم که نقش برجسته‌ای در موفقیت سازمان‌های ورزشی دارد، مربیان و به‌ویژه سرمربیان تیم‌های باشگاهی هستند که کوچک‌ترین تصمیم آن‌ها می‌تواند بر عملکرد بازیکنان و باشگاه تأثیر بگذارد. در محیط ورزش، مربی چهره اصلی و مرکزی محسوب می‌شود و مسئولیت فراهم‌آوردن فرصت‌هایی برای افزایش توانایی‌ها و مهارت‌های ورزشکاران در زمینه‌های گوناگون فنی، بدنی و اخلاقی را برعهده دارد (منتظری، طالب‌پور و فیضی، ۲۰۱۷). در بحث استعدادیابی و توسعه استعداد نیز یکی از مهم‌ترین ارکان انجام آن مربیان هستند و در چگونگی انجام آن نقش بسزایی دارند. مربیگری کلید اصلی توسعه و بهبود استعدادها و به‌فعلیت‌رساندن استعدادها بالقوه است؛ زیرا، تنها مربی با استفاده از تجربیات خود می‌تواند نقاط قوت و نقاط ضعف یک استعداد را شناسایی کند و با دادن راهکارهای مناسب به شکوفاشدن و موفقیت آن کمک کند؛ بنابراین، یکی

از مهم‌ترین نکاتی که باید برای توسعه استعدادها در نظر گرفت، به‌کارگیری مربیان دارای دانش و باتجربه است.

بعد حمایت خانواده با بارعاملی ۰/۵۴، دارای رتبه چهارم اهمیت در بین ابعاد توسعه استعداد موفق است. این یافته با نتایج پژوهش‌های افتخاری، گوهررستمی، برومند و دوستی پاشاکلایی (۲۰۱۵)، مودج (۲۰۱۱)، لارسن و همکاران (۲۰۱۳)، فایث‌تینگر (۲۰۱۵) و وسترمارک (۲۰۱۶) همسو است. ویلیامز و ریلی (۲۰۰۰)، آبوت، باتون، پپینگ و کولینز^۱ (۲۰۰۵)، بورجس و نوتن^۲ (۲۰۱۰) و میلز و همکاران (۲۰۱۲) نیز یکی از عوامل تأثیرگذار بر توسعه استعداد را حمایت خانواده برشمردند و دوستداری و همکاران (۲۰۱۶) نیز یکی از مشکلات استعدادیابی فوتبال ایران را همکاری نکردن خانواده‌ها عنوان کردند. عوامل مختلفی مانند رسانه‌ها، همتایان، مدارس و خانواده‌ها در موفقیت یک استعداد ورزشی دخیل هستند و از آنجایی که استعداد ورزشی در اوایل دوره رشد خود، بیشتر در کنار خانواده قرار دارد، خانواده می‌تواند نقش مؤثرتری در پیشرفت استعداد ورزشی داشته باشد. بی‌تردید، محیط خانوادگی اغلب مهم‌ترین پایگاه به‌شمار می‌آید که در میزان انگیزه، گرایش به فعالیت‌های جسمانی، انتخاب نوع رشته‌های ورزشی، میزان فعالیت‌های ورزشی و حضور در میدان‌های ورزشی و مسابقات اثرهایی مهم دارد (ظهیری‌نیا، نیکخواه، و شفیع‌ی، ۲۰۱۵). خانواده از طریق فعالیت‌های گوناگونی حمایت‌های خود را برای رسیدن فرزندانشان به تعالی انجام می‌دهند؛ برای مثال، می‌توان به پیمودن مسافت طولانی برای بردن فرزندشان برای شرکت در تمرین و مسابقه یا انتخاب مربی برای آن‌ها اشاره کرد (لاثور، گولد، رومن و پیرس^۳، ۲۰۱۰). خانواده به سه شیوه می‌تواند بر فرزندان خود تأثیر بگذارد که شامل نقش و الگوی سازنده‌بودن مانند مربیگری برای فرزندان، ارائه تجربه خود در مورد ورزش به فرزندان برای کمک به آن‌ها و کمک و حمایت‌های اجتماعی به فرزندان است (شفیع‌ی، برومند، هژبری و سلخی، ۲۰۱۶). یکی از نکات مهم در فرایند پرورش استعداد، حمایت و نظارت خانواده از استعداد است و خانواده باید علاوه بر حمایت‌های مالی به جنبه‌های عاطفی نیز توجهی ویژه داشته باشد و با برقراری رابطه‌ای نزدیک با فرزندشان، در موفقیت او برای طی کردن پله‌های ترقی نقش ویژه‌ای را ایفا کند. در واقع، خانواده کانون اصلی پیشرفت استعدادها در ورزش و فوتسال است؛ بنابراین، مربیان و مسئولان فوتبال باید با برقراری ارتباط با خانواده‌ها و تلاش برای

-
1. Abbott
 2. Burgess & Naughton
 3. Lauer, Gould, Roman & Pierce

درگیر کردن آن‌ها در توسعه فرزند خود و همچنین، تأثیرگذاری بر رفتار بازیکنان برای احترام به خانواده، به ایجاد رابطه خوب بین بازیکن و خانواده کمک کنند.

بعد انگیزه و آرمان با بارعاملی ۰/۴۵، دارای رتبه پنجم اهمیت در بین ابعاد توسعه استعداد موفق است. این یافته با نتایج پژوهش‌های مودج (۲۰۱۱)، میلز و همکاران (۲۰۱۲) و فایث‌تینگر (۲۰۱۵) همسو است. همچنین، ویلیامز و ریلی (۲۰۰۰) و دوستداری و همکاران (۲۰۱۶) یکی از عوامل مؤثر در استعدادیابی فوتبال را انگیزش برشمردند و واعظ موسوی و موسوی (۲۰۱۴) نتیجه گرفتند که یکی از عوامل موفقیت در ورزش، انگیزه پیشرفت زیاد در فرد است. یکی از موضوع‌های مهم روان‌شناسی ورزش که در میزان و شدت عملکرد ورزشکاران مؤثر است، انگیزش می‌باشد. انگیزش ساختاری فرضی است که برای توصیف نیروهای درونی یا بیرونی به کار می‌رود و نیت، جهت، شدت و پایداری رفتار ایجاد می‌کند. انجام هر کاری به‌ویژه در زمینه ورزش به وجود انگیزه و علاقه نیاز دارد و هدف انگیزش، تقویت اعمال و احساسات مطلوب ورزشکاران است که همین حالات مطلوب کمک شایانی به ورزشکار در مطرح شدن وی در سطوح ملی و بین‌المللی می‌کنند (ططری حسن گاویار، ططری حسن گاویار و هنرور، ۲۰۱۵). برای موفقیت بازیکنان در هر ورزشی، وجود انگیزه موفقیت و پیشرفت در درون خود فرد لازم و ضروری است. ورزشکاران نخبه انگیزه‌های فراوانی برای دست‌یافتن به پیروزی دارند و این انگیزه منبعی درونی در شخص دارد (بایرر، وتزل، اشמיד و مورگان^۱، ۲۰۱۲)؛ بنابراین، یکی از عوامل مهم در توسعه استعدادهای موفق، ریشه در درون خود فرد دارد و آن انگیزه و علاقه او است که می‌تواند در رسیدن به پله‌های ترقی و بالاترین سطح فوتسال به هر بازیکنی کمک کند و هر بازیکنی برای اینکه بتواند در این ورزش موفق باشد، باید بتواند انگیزه و علاقه را در درون خود ایجاد کند؛ بنابراین، با قراردادن مربی روان‌شناس در کنار استعدادهای، نمایش موفقیت‌های بازیکنان تیم‌های مختلف کشور و افزایش حمایت در زمینه‌های مختلف روحی، روانی، مالی و غیره می‌توان به افزایش انگیزه و علاقه استعدادها برای حضور در ورزش فوتسال و ادامه آن کمک کرد.

حمایت مالی با بارعاملی ۰/۲۸، دارای رتبه ششم اهمیت در توسعه استعداد موفق است. آبوت و همکاران (۲۰۰۵) یکی از عوامل تأثیرگذار بر توسعه استعداد را حمایت مالی برشمردند. همچنین، رحمانی و همکاران (۲۰۱۶)، لارسن و همکاران (۲۰۱۳) و آلبرگ و سیتز^۲ (۲۰۱۶) بیان کردند که وضعیت مالی مناسب در توسعه استعداد تأثیرگذار است. هاموند (۲۰۰۱) نیز نتیجه گرفت که سرمایه‌گذاری مالی در توسعه استعدادهای فوتبال هند مؤثر است. حمایت مالی به یکی از منابع اصلی تأمین بودجه در هر دو سطح ملی و بین‌المللی در ورزش و سایر زمینه‌ها تبدیل شده است (رشیدزاده،

1. Birrer, Wetzel, Schmid, & Morgan

2. Aalberg & Sæther

لطفی‌نژاد، حجتی و وحیدی، ۲۰۱۵). حمایت مالی یکی از عوامل تأثیرگذار بر موفقیت در ورزش است و بدون آن رسیدن به موفقیت کاری دشوار است. امروزه، هزینه‌های ورزش و فوتسال روزبه‌روز در حال افزایش هستند. افراد، باشگاه‌ها و حتی دولت تأمین این هزینه‌ها را دشوار می‌بینند و تأمین این هزینه‌ها یکی از دغدغه‌های اصلی امروز ورزش فوتسال به‌شمار می‌رود؛ در نتیجه، به‌دنبال پیدا کردن راه‌های دیگر برای تأمین منابع این هزینه‌ها هستند که یکی از راه‌های اصلی در این خصوص حامیان مالی هستند. استعدادهای که یکی از رکن‌های اصلی توسعه ورزش فوتسال هستند نیز به حمایت مالی نیاز دارند تا بتوانند تمام تمرکز خود را برای پیشرفت در این ورزش بگذارند و بدون هیچ دغدغه‌ای به تمرین و مسابقه بپردازند. بسیاری از استعدادهای فوتسال کشور، در سنین مختلف به دلیل مشکلات مالی و نبود حمایت مالی به ترک ورزش مجبور می‌شوند؛ بنابراین، پیشنهاد می‌شود که مربیان و مسئولان فوتبال کشور از استعدادهای برتر فوتبال از طریق حامیان شخصی، انعقاد قرارداد با باشگاه‌های کشور و راه‌های دیگر، حمایت‌های مالی را برای استعدادهای به‌وجود آورند تا شاهد پیشرفت روزافزون آن‌ها باشند.

به‌طور کلی، براساس نتایج، بازیکنان بااستعداد برای فرایند موفقیت خود در رشته ورزشی بیشتر از همه نیازمند تأثیر و توسعه عوامل فرهنگی هستند. مسئولان ورزش کشور باید به استعدادیابی و توسعه استعداد در ورزش‌های مختلف کشور از جمله فوتسال بانوان، به‌عنوان دو مسئله بسیار مهم توجه داشته باشند و همه شرایط را برای رسیدن به نتیجه مناسب در این دو مقوله فراهم آورند تا همیشه شاهد موفقیت در ورزش کشور باشیم. با توجه به نتایج پژوهش پیشنهاد می‌شود که برای توسعه استعدادها فوتسال بانوان، مسئولان و مربیان شرایط را برای برگزاری مسابقات منظم داخلی و بین‌المللی برای استعدادهای فراهم کنند و شرایط تمرینی را مطابق با سنین مختلف طراحی کنند. همچنین، باید انگیزه و علاقه را در درون فرد پرورش داد و این کار را می‌توان از طریق حمایت و استفاده از روان‌شناسان در کنار بازیکن انجام داد و از طریق برقراری ارتباط نزدیک با خانواده استعدادهای، آن‌ها را از نقش مهمشان در موفقیت فرزندان خود آگاه کرد تا از این طریق حمایت آن‌ها از فرزندانشان افزایش یابد. در نهایت، برای توسعه استعدادها فوتسال بانوان کشور باید موارد شناسایی‌شده در این پژوهش مدنظر قرار گیرند تا بتوان همیشه پشتوانه قدرتمندی را برای فوتسال بانوان کشور مهیا کرد.

References

1. Aalberg, RR & Sæther, SA. (2016). The talent development environment in a Norwegian top-level football club. *Sport Science Review*, 25(3-4), 159-82.
2. Abbott, A., Button, Ch., Pepping, G., & Collins, D. (2005). Unnatural selection: Talent identification and development in sport. *Nonlinear Dynamics, Psychology, and Life Sciences*, 9(1), 61-88.
3. Alayode, AM., Babalola, AJ., & Oyeseun, O. (2014). Designing template for talent identification and development in sport. *Higher Education of Social Science*, 7(1), 128-32.
4. Beato, M., Coratella, G., & Schena, F. (2016). Brief review of the state of art in futsal. *The Journal of Sports Medicine and Physical Fitness*, 56(4), 428-432.
5. Berdejo-del-Fresno, D. (2014). A review about Futsal. *American Journal of Sports Science and Medicine*, 2(3), 70.
6. Besharat, M. A. (2005). The relationship of hard work with sporting success and mental health of athlete students. *Olympics*, 13(2), 123-33. (Persian).
7. Birrer, D., Wetzel, J., Schmid, J., & Morgan, G. (2012). Analysis of sport psychology consultancy at three Olympic Games: Facts and figures. *Psychology of sport and exercise*, 13(5), 702-10.
8. Burgess, D. J., & Naughton, G. A. (2010). Talent development in adolescent team sports: A review. *International Journal of Sports Physiology and Performance*, 5(1), 103-16.
9. Castagna, C., D'Ottavio, S., Vera, J. G., & Álvarez, J. C. B. (2009). Match demands of professional Futsal: A case study. *Journal of Science and medicine in Sport*, 12(4), 490-4.
10. De Bosscher, V., De Knop, P., Van Bottenburg, M., & Shibli, S. (2006). A conceptual framework for analysing sports policy factors leading to international sporting success. *European Sport Management Quarterly*, 6(2), 185-215.
11. Doustdari, S., Ashraf Ganjavi, F., Sajjadi, S. H. (2016). Compilation of talent indicators in football. *Sports Management Studies Journal*, 35, 17-32. (Persian).
12. Ebrahim, K., Heidari, M., & Moameri, A. (2004). Examine the present situation and develop football scoring indicators. *Research in Sport Sciences*, 2(5), 1-14. (Persian).
13. Eftekhari, O., Goharrostami, H. R., Borumand, M. R., & Dosti Pashakolai, M. (2015). The investigation of barriers to the development of women's elite football in Iran. *Proceedings of the 8th International Congress on Physical and Sport Sciences* (1-4). Tehran, Institute of Physical Education and Sport Sciences. (Persian).
14. Feichtinger, P. (2015). Psychological diagnostics in the talent development program of the German Soccer Association: A stepwise procedure to examine the relevance of personality characteristics in talented soccer players. (Doctoral dissertation). Eberhard Karls Universität Tübingen, Stuttgart City.
15. Gaeini, A. (2004). Necessity of research in talent identification. *Educational Development Growth*, 12, 38-41. (Persian).
16. Ghafouri, F. (2003). The study of the attitudes of physical education specialists to the role of mass media in the tendency of people to exercise and general sport. *Journal of Motion*, 16, 57-78. (Persian).

17. Qhasemzade Mirkalae, I., Razavi, S. M. H., & Amir Nezhad, S. (2015). Investigating factors affecting the development of talent athletes in Iran: A two-part study on sport. *Management and Motor Behavior*, 5(10), 37-46. (Persian).
18. Haji Aghapoor, J. (2016). The investigation the development environment talent, the sport of judo in Iran. (Master's thesis). Guilan University, Guilan. (Persian).
19. Hammond, J. (2001). Talent identification and development in Indian football. *Soccer and Society*, 2(2), 146-61.
20. Holt, N. L. (2002). A comparison of the soccer talent development systems in England and Canada. *European Physical Education Review*, 8(3), 270-85.
21. Jahandideh, M. A. (2008). Talent identification in sports. *Happy in Sport*, 5(10), 57-66. (Persian).
22. Khodayari, A., Rahim, A., & Hazrat Pour, B. (2012). The survey of talent indicators of Greco Roman wrestling from the perspective of top Iranian coaches. *Quarterly Journal of Sport Sciences*, 4(10), 57-72. (Persian).
23. Larsen, C. H., Alfermann, D., Henriksen, K., & Christensen, M. K. (2013). Successful talent development in soccer: The characteristics of the environment. *Sport, Exercise, and Performance Psychology*, 2(3), 190-206.
24. Lauer, L., Gould, D. R. N., & Pierce, M. (2010). How parents influence junior tennis players' development: Qualitative narratives. *Journal of Clinical Sport Psychology*, 4(1), 69-92.
25. Martindale, R. J. J., Collins, D., & Abraham, A. (2007). Effective talent development: The elite coach perspective in UK sport. *Journal of Applied Sport Psychology*, 19(2), 187-206.
26. Mills, A., Butt, J., Maynard, I., & Harwood, Ch. (2012). Identifying factors perceived to influence the development of elite youth football academy players. *Journal of Sports Sciences*, 30(15), 1593-604.
27. Mitchell, T. (2016). Identity in elite youth professional football. (Doctoral dissertation). Liverpool John Moores University, Liverpool City.
28. Montazeri, A., Talebpour, M., & Feizi, S. (2017). Construction and validation of sports trainers' competency questionnaire. *Sports Management Studies*, 41, 147-70. (Persian).
29. Mudege, S. M. (2011). Factors associated with successful talent development in South African soccer players. (Doctoral dissertation). Nelson Mandela University, Port Elizabeth City.
30. Nazari, F., Yousefi, B., & Eidi, H. (2016). Comparison and prioritization of the quality evaluation factors of the system of development of sports talent identification from the perspective of stakeholders. *Management and Development of Sport*, 5(1), 19-35. (Persian).
31. Rahmani, B., Khosravi Zadeh, E., & Khalaji, H. (2016). Analysis of the status of a talent training environment in sports hockey from Markazi province from the athlete's perspective. *Sports Management Challenges*, 38, 143-64. (Persian).

32. Rashidzadeh, H., Lotfinejad, F., Hojjati, A., & Vahidi, H. (2015). Evaluation of decision-making criteria of sponsors from sports teams with hierarchical analysis approach. *Management and Exercise Development*, 1(6), 103-18. (Persian).
33. Regnier, G., Salmelda, J., & Russell, S. J. (1993). Talent detection and development in Sport. *Handbook on Research on Sport Psychology* (pp. 290-313). Toronto City: Mac Millan.
34. Reilly, A. W. T., & Williams, A. (2000). Talent identification and development in soccer. *Journal of Sports Sciences*, 18(9), 657-67.
35. Sajjadi, S. N., Safari, H. R., Saatchian, V., & Rasouli, S. M. (2013). Prioritizing the factors affecting the success of Iran's sports caravan in the 2010 Asian games in Guangzhou. *Sport Management and Motion Scholars Research*, 3(5), 1-14. (Persian).
36. Serrano, J., Shahidian, S., & Leite, N. (2014). Long-term sport development in Portuguese futsal players. *International Journal of Sports Science*, 4(6A), 19-27.
37. Shafiei, S., Boroumand, M. R., Haghbari, K., & Salkhi, S. (2016). The relationship between some socialization factors with growing youth participation. *Quarterly Journal of Interdisciplinary Studies in Humanities*, 8(3), 113-26. (Persian).
38. Sheikh, M., Shahbazi, M., Amini, A., & Gholamali Zadeh, R. (2010). Examine the status quo and compilation of talent identification indices in karate of Iran based on physical and mental fitness. *Growth and Learning of Motor-Sport Journal*, 4, 45-56. (Persian).
39. Tatari Hassan Gaviar, E., Tatari Hassan Gaviar, M., & Honarvar, A (2015). Comparing the motivation of progress and self-esteem between elite and normal athletes of Lorestan. *Sports Management Studies*, 33, 145-58. (Persian).
40. Vaeyens, R., Lenoir, M., Williams, AM., & Philippaerts, R. (2008). Talent identification and development programmes in sport. *Sports Medicine*, 38(9), 703-14.
41. Vaez Mousavi, M. K., & Mousavi, S. A. (2014). Factors influencing sports success based on theories and related models. *Sports Psychology Studies*, 10, 25-50. (Persian).
42. Vrljic, K., & Mallett, C. J. (2008). Coaching knowledge in identifying football talent. *International Journal of Coaching Science*, 2(1), 63-81.
43. Westermarck, M. (2016). Talent development in female football: What characterizes a successful environment? (Master's thesis). Umeå University, Umeå city.
44. Williams, M., & Reilly, T. (2000). Talent identification and development in soccer. *Journal of Sports Sciences*, 18(9), 657-67.
45. Wolfenden, L. E., & Holt, N. L. (2005). Talent development in elite junior tennis: Perceptions of players, parents, and coaches. *Journal of Applied Sport Psychology*, 17(2), 108-26.
46. Wusu, B. (2013). Player development guidebook for JJK Jyväskylä football club. (Bachelor's thesis). University of Applied Sciences, Helsinki city.
47. Zahiri Nia, M., Nikkhah, H. A., & Shafiei, N (2015). Investigating the impact of family and media on the participation of girl students in sport activities (Case study: Hormozgan University girl students). *Social Participation and Development*, 1(1), 41-61. (Persian).

استناد به مقاله

افتخاری، عذرا، گوهررستمی، حمیدرضا، و درویشی، ابوالفضل. (۱۳۹۸). تحلیل عوامل مؤثر در توسعه استعدادهای موفق لیگ دسته اول و دسته دوم فوتسال زنان ایران. مطالعات مدیریت ورزشی، ۱۱ (۵۵)، ۴۲-۱۱۷. شناسه دیجیتال: 10.22089/smrj.2018.6015.2206

Eftekhari, O., Gohar Rostam, H. R., & Darvishi, A. (2019). Analysis of Affecting Factors on the Development of Successful Talent in the First and Second Divisions of Iranian Women's Futsal League. Sport Management Studies. 11 (55): 117-42. (Persian). DOI: 10.22089/smrj.2018.6015.2206

Analysis of Affecting Factors on the Development of Successful Talent in the First and Second Divisions of Iranian Women's Futsal League

O. Eftekhari¹, H. R. Gohar Rostami², A. Darvishi³

1. M.A. of Sport Management, University of Shomal Amol
2. Assistant Professor of Sport Management, University of Gilan*
3. Ph.D. of Sport Management, University of Mazandaran

Received: 2018/07/08

Accepted: 2018/11/19

Abstract

Talents play an essential role in the development of a country's sport and paying attention to them and discovering and developing these individuals is one of the key factors in sport success. The purpose of this study was to analyze the factors, which affect the development of successful talent in the first and second division women's futsal league in Iran. The research method was descriptive-survey. The statistical population of this study was included all the players in the women first and second futsal league (202 people) in season 2017-2018. The data collection tool was a questionnaire of successful talent development factors derived from the dissertation of Mudege (2011), which has 7 dimensions and 51 questions. Its validity confirmed by physical education professors and its reliability was obtained through Cronbach's alpha coefficient of 0.86. Data analysis were done using descriptive and inferential (Friedman) statistics by AMOS24 and SPSS22 software. The findings showed that cultural factors with the load of (0.71) and financial support by the load of (0.28), had respectively the most and the least impacts on the development of successful talent. In sum, on the base of the results the talented players for a successful sport often need the influence and development of cultural factors and possibly this is one of the challenges of women sport, which sport managers in the women's sector must pay attention to it.

Keywords: Talent Identification, Futsal, Talent Development, Women

* Corresponding Author

Email: goharrostami@gmail.com